

SUSTAINABILITY
COLLEGE
BRUGES

ONVERGUNDE INGEDEELDE INRICHTINGEN IN VLAANDEREN - IDENTIFICATIE & REGULARISATIE DOOR STEDEN & GEMEENTEN

*Prof Dr Kurt Deketelaere
Voorzitter SCB
Gewoon Hoogleraar KU Leuven
Secretaris-Generaal LERU*

1

2

INHOUD

OPDRACHT.....	3
RAPPORTERING.....	4
Werkpakket 1: Inventarisatie van zoekmethodieken	
DEEL I INLEIDING.....	12
A. Vergunning- en meldingsplichtige ingedeelde inrichtingen	12
B. Toezicht op vergunning- en meldingsplichtige ingedeelde inrichtingen	12
C. Milieuhandavingsrapport	13
D. Onvergonde ingedeelde inrichtingen in het Milieuhandavingsrapport	14
E. Voorstel om onvergonde ingedeelde inrichtingen te identificeren	17
DEEL II MOGELIJKE METHODEKEN VOOR HET IDENTIFICEREN VAN ONVERGUNDE INGEDEELDE INRICHTINGEN.....	19
A. INLEIDING	19
B. BLINDE VLEK ACTIES	19
C. Piepsysteem	20
D. Bedrijfsfunctionaris	21
E. Yellow Pages/Internet Search	22
F. Drones	23
G. Programmerische aanpak (inclusief sectorale compliance promotion acties)	24
H. Informatiedeling tussen inspectiediensten, politiediensten en parket	25
I. Afgelopen en vervallen vergunningen	26
J. Kruspuntbank van ondernemingen (KBO)	27
DEEL III EVALUATIE VAN DE MOGELIJKE METHODEKEN VOOR HET IDENTIFICEREN VAN ONVERGUNDE INGEDEELDE INRICHTINGEN.....	31
A. INLEIDING	31
B. METHODEKEN DIE OP LOKAAL NIVEAU KUNNEN ONTWIKKELD WORDEN	31
C. METHODEKEN DIE BETTER OP GEMIDDELIJK NIVEAU KUNNEN ONTWIKKELD WORDEN	31
D. ONDERSTEUNING VAN DE HANDHAVING DOOR LOKALE OVERHEDEN	32
E. TOEZICHT vs OPSPORING	34
DEEL IV ONVERGUNDE INGEDEELDE INRICHTINGEN IN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN EN DE BELFIUS TYPOLOGIE.....	36
A. INLEIDING	36
B. Belfius typologie van steden en gemeenten	36
C. Onvergonde ingedeelde inrichtingen in Vlaamse steden en gemeenten op basis van de Belfius typologie	37
D. VOORSTEL VAN PILOOTPROJECT ONVERGUNDE INGEDEELDE INRICHTINGEN	37
E. BESLUSSING INZAKE PILOOTPROJECT ONVERGUNDE INGEDEELDE INRICHTINGEN	38
DEEL V SLOTBESCHOUWINGEN.....	39

3

Werkpakket 12: Pilootproject

DEEL I HET PILOOTPROJECT.....	42
DEEL II BLINDEVLEK ACTIES.....	45
DEEL III INTERNET EN SOCIAL MEDIA SEARCH.....	58
DEEL IV KRUSPUNTBANK ONDERNEMINGEN.....	61
DEEL V VERVALLEN EN AFGELOPEN VERGUNNINGEN.....	63
DEEL VI SLOTBESCHOUWINGEN.....	66

Werkpakket 13: Kant-en-klare methodieken

DEEL I DE RANDVOORWAARDEN VOOR EEN SUCCESVOL LOKAAL MILIEUHANDAVINGSBELEID.....	72
Inleiding	72
Visie	72
Politieke steun	72
Mensen, middelen, tijd	73
Communicatie	73
DEEL II HET REACTIEVE LUIK VAN HET LOKAAL MILIEUHANDAVINGSBELEID.....	75
DEEL III HET PROACTIEVE LUIK VAN HET LOKAAL MILIEUHANDAVINGSBELEID.....	76
Inleiding	76
Prioriteitsstelling	77
Doelgroep	78
Initiatiefnemer	79
Aanpak	79
DEEL IV DE ONTWIKKELING VAN EEN ACTIE INZAKE DE IDENTIFICATIE EN REGULARISATIE VAN OIL.....	82
Inleiding	82
Sector-actie	82
Locatie-actie	85
DEEL V SLOTBESCHOUWINGEN.....	86
BILAGE.....	87

4

Werkpakket 2.1 & 2.2: Oplossingsgerichte aanpak	
DEEL I INLEIDING	92
DEEL II MILIEUHANDHAVINGSSTRATEGIEËN	95
Inleiding	95
Lokale milieuhandhavingbeleid	98
Compliance promotion	98
DEEL III COMPLIANCE PROMOTION INSTRUMENTEN	100
Inleiding	100
Voorlichting en vorming	100
Technische bijstand	100
Transparante communicatie	101
Naevingsprikkels	102
DEEL IV REGULARISATIE VAN OII VIA COMPLIANCE PROMOTION INSTRUMENTEN	105
Inleiding	105
Locatie-acties	107
Sector-acties	110
Actoren	117
Visie, prioriteiten, sectoren, locaties	118
DEEL V SLOTBESCHOUWINGEN	121
BILAGEN	122
Schema 1: Milieuhandhavingstrategieën	122
Schema 2: Compliance Promotion	123
Schema 3: Identificatie, regularisatie onvergonde ingedeelde inrichtingen	124
Schema 4: Gefaseerde lokale locatie-actie OII	125
Schema 5: Gefaseerde lokale locatie-actie OII	126
Schema 6: Gefaseerde gewestelijke sector-actie OII	127
Werkpakket 2.3: Plan van aanpak	

5

Plan van Aanpak Identificatie & Regularisatie OII Steden & Gemeenten

Inleiding

- => **Actie 1** : Breng de milieuproblemen van je stad/gemeente in kaart
- => **Actie 2** : Stel een milieuhandavingsplan op voor je stad/gemeente
- => **Actie 3** : Bepaal locatie-acties en/of sector-acties ter identificatie en regularisatie van OII, zodat prioritaire lokale milieuproblemen kunnen aangepakt worden
- => **Actie 4** : Identificeer de ingedeelde inrichtingen die het voorwerp kunnen zijn van de locatie-acties en/of sector-acties
- => **Actie 5** : Ontwikkel een gefaseerde aanpak van de locatie-acties en/of sector-acties
- => **Actie 6** : Zet voor de regularisatie van OII in op compliance promotion en compliance monitoring waar het kan, en op enforcement waar het moet
- => **Actie 7**: Bepaal de andere actoren waarmee de compliance promotion instrumenten kunnen ontwikkeld worden

Conclusie

6

Inleiding (I)

Uitgangspunt 1 : Steden en gemeenten spelen inzake **ingedeelde inrichtingen** (bijlage I, VLAREM II) een **dubbele rol** : **enerzijds** verlenen ze de omgevingsvergunning voor klasse 2 inrichtingen en nemen ze akte van de melding van klasse 3 inrichtingen; **anderzijds** oefenen ze het toezicht uit op de naleving van de milieuwetgeving door de klasse 2 en 3 inrichtingen.

Uitgangspunt 2 : Steden en gemeenten worden op hun grondgebied geconfronteerd met diverse **milieuproblemen**, gaande, bijvoorbeeld, van water-, lucht-, bodemverontreiniging, tot geluids-, rook-, geurhinder, aantasting van de natuur, en verontreiniging door afval.

Uitgangspunt 3 : Steden en gemeenten beseffen dat op hun grondgebied diverse **ingedeelde inrichtingen niet vergund** (of ondervergund) zijn, en daardoor (mede) aan de basis liggen van de (ernst van de) **milieuproblemen** op hun grondgebied.

Uitgangspunt 4 : Steden en gemeenten beschikken doorgaans over **onvoldoende mensen, middelen en tijd** om de **ingedeelde inrichtingen** die **niet vergund** zijn te **identificeren** en te **regulariseren**.

7

Inleiding (II)

Uitgangspunt 5 : Steden en gemeenten moeten daarom **investeren** in een **beleidsvisie** inzake proactief en reactief **milieuhandhavingsbeleid**, er **politieke steun** voor verwerven en aan verlenen, voldoende **mensen, middelen en tijd** vrijmaken voor de realisatie ervan, en er duidelijk over **communiceren** naar het grote publiek.

Uitgangspunt 6 : Steden en gemeenten kunnen op basis van een dergelijk milieuhandhavingsbeleid, **enerzijds, reactief**, ingaan op welbepaalde meldingen en klachten inzake de (mogelijke) schending van de milieuwetgeving door ingedeelde inrichtingen, en, **anderzijds, proactief**, zelf OII gaan identificeren en op een traject van regularisatie zetten.

Uitgangspunt 7 : Steden en gemeenten moeten zowel in hun reactief als proactief **milieuhandhavingsbeleid prioriteiten** stellen, teneinde de beschikbare mensen, middelen en tijd zo effectief en efficiënt als mogelijk in te zetten, en dit met het oog op een **maximale milieuwinst**; het handhaven van de naleving van de milieuwetgeving heeft immers nog altijd tot doel het **vermijden, stopzetten en/of remediëren** van milieuschade.

8

Inleiding (III)

Uitgangspunt 8 : Steden en gemeenten moeten dan ook op wetenschappelijk verantwoorde wijze in kaart brengen wat hun milieuproblemen zijn, wat de bronnen/oorzaken van die milieuproblemen zijn, en welke milieuproblemen prioritair moeten aangepakt worden.

Uitgangspunt 9 : Steden en gemeenten moeten de bronnen/oorzaken van de prioritaire milieuproblemen linken aan locaties van ingedeelde inrichtingen en/of sectoren van ingedeelde inrichtingen op hun grondgebied, en op basis daarvan locatie-acties en/of sector-acties formuleren.

Uitgangspunt 10 : Steden en gemeenten moeten in hun milieuhandhavingbeleid, en dus in hun locatie-acties en sector-acties, compliance promotion, compliance monitoring en enforcement op evenwichtige combineren : compliance promotion en compliance monitoring waar het kan, enforcement waar het moet.

9

Actie 1 : Breng de milieuproblemen van je stad/gemeente in kaart

- Inventarisatie
- Prioritisering
- Wetenschappelijke onderbouwing
- Facts & Figures
- Websites & Databases
- Locatie van verontreiniging
- Bron van verontreiniging
- Acties

10

Actie 2 : Stel een milieuhandhavingsplan op voor je stad/gemeente

- Milieuproblemen
- Bronnen & Locaties
- Lokale milieuhandhavingsvisie
- Lokale milieuhandhavingsaanpak (CP, CM, E)
- Lokaal milieuhandhavingsplan
 - Reactief & Proactief
 - Prioriteiten
 - Mensen, middelen, tijd
 - Politieke steun
 - Communicatie

11

Actie 3 : Bepaal locatie-acties en/of sector-acties ter identificatie en regularisatie van OII, zodat prioritaire lokale milieuproblemen kunnen aangepakt worden

- Milieuproblemen
- Bronnen, locaties
- Sector-actie
- Locatie-actie
- Check vergunningsplicht, meldingsplicht, opgelegde voorwaarden, ev specifieke milieucomponenten
- Vragen voor stad/gemeente :

12

- locatie-actie of sector-actie ?
- lukraak-actie of gefaseerde actie ?
- alle II of enkel OII ?
- lokale of supra-locale actie (“inpluggen”)?
- andere overwegingen in het beslissingsproces van steden en gemeenten om locaties en bronnen van (prioritaire) milieuverontreiniging effectief (zelf) te gaan aanpakken (LA/SA)

13

Actie 4 : Identificeer de ingedeelde inrichtingen die het voorwerp kunnen zijn van de locatie-acties en/of sector-acties

- Locatie-actie : II op locatie in S/G
- Sector-actie : II van sector in S/G
- Identificatie via :
 - identificatie op het terrein (BVA) (P)
 - internet & social media search (S, QW)
 - KBO search (S, QW)
 - vervallen/afgelopen vergunning (S, QW)
- Andere informatiebronnen
- Databank

14

Actie 5 : Ontwikkel een gefaseerde aanpak van de locatie-acties en/of sector-acties

- Lukraak aanpak : -
- Gefaseerde aanpak : +
- Vooraf : milieuprobleem, doel, doelgroep, mensen/middelen/tijd, communicatie, enz
- Elke handhavingsaanpak :
 - mix van CP/CM/E
 - CP/CM waar het kan
 - E waar het moet
 - over de verschillende fasen heen
- Fasen : voorbereidende, informatieve, controlerende, evaluerende fase

15

- Voorbereidende fase :
 - opstellen van voorlichtingsmateriaal
 - plannen van vormingssessies
 - verdelen van geselecteerde II over de toezichthouders
- Informatieve fase :
 - collectieve voorlichting & vorming (CP I)
 - individuele voorlichting & vorming (CP I)
 - technische bijstand (CP II)

16

- Controlerende fase
 - Effect informatieve fase ?
 - Verdere bijsturing nodig ?
 - verhoogde compliance monitoring
 - transparante communicatie (CP III)
 - nalevingsprikkel (CP IV)
 - ... enforcement (BHH, SHH)
- Evaluerende fase

17

- Gefaseerde aanpak aangewezen bij :
 - Lokale locatie-acties
 - Lokale sector-acties
 - Gewestelijke sector-acties

18

Actie 6 : Zet voor de regularisatie van OII in op compliance promotion en compliance monitoring waar het kan, en op enforcement waar het moet

- EC en VR : gebalanceerd gebruik van milieu-handhavingsstrategieën
 - compliance promotion
 - compliance monitoring
 - enforcement
- Balancerings op basis van 4 analyses :
 - kwaliteit van de wetgeving
 - doelgroep
 - nalevingsgedrag doelgroep
 - risico's van niet-naleving

19

- Bepalen van de juiste mix CP, CM, E :
 - Taak gewestelijke milieutoezichthouders
 - Taak lokale milieutoezichthouders
- Inzake OII evenwel keuze voor CP (tenzij CM en E onmiddellijk noodzakelijk zijn)
- Definitie CP : *“het geheel van acties dat er op gericht is het bewustzijn, de kennis en het begrip inzake milieurechtelijke verplichtingen in hoofde van de rechtsonderhorige te vergroten, en aldus een blijvende gedragsverandering tot stand te brengen, teneinde te komen tot een vrijwillige en correcte naleving van de milieuregelgeving”*.

20

- CP instrumenten :
 - Voorlichting en vorming
 - Lokale en gewestelijke acties (+)
 - Technische bijstand
 - Lokale en gewestelijke acties (+)
 - Transparante communicatie
 - Lokale en gewestelijke acties (+)
 - Nalevingsprikkels
 - Lokale (-) en gewestelijke (+) acties

21

	COMPLIANCE	PROMOTION	
	MOGELIJKE	INSTRUMENTEN	
VOORLICHTING & VORMING VOORLICHTING <ul style="list-style-type: none"> • Publicaties • Websites • Social media • Youtube • Zoekmotoren • Hulplijnen VORMING <ul style="list-style-type: none"> • Studiedagen • Trainingsessies • Handleidingen • Folders 	TECHNISCHE BIJSTAND MAATWERK <ul style="list-style-type: none"> • Publicaties • Vergaderingen • Studiedagen TOOLS <ul style="list-style-type: none"> • Sjablonen • Helpdesks • Webinars • Toolkits • Checklists • Q&A's • Zelfevaluatie CODES VAN GOEDE PRAKTIJK	TRANSPARANTE COMMUNICATIE NALEVINGSDATA <ul style="list-style-type: none"> • Private bekendmaking • Publieke bekendmaking SCORE SYSTEMEN <ul style="list-style-type: none"> • Name Shame & • Praise & Fame CITIZEN ENGAGEMENT	NALEVINGSPRIKKELS INSPECTIE-FREQUENTIE <ul style="list-style-type: none"> • <u>Track record</u> • <u>Milieuzorgsysteem</u> STIMULANSEN <ul style="list-style-type: none"> • Economisch • Fiscaal • Financieel PARTNERSCHAPPEN <ul style="list-style-type: none"> • MBOs • Private borging NUDGING BEGELEIDING BEMIDDELING

22

Actie 7: Bepaal de andere actoren waarmee de compliance promotion instrumenten kunnen ontwikkeld worden

- Maatwerk
- Samenwerkingsmodel
- Publieke actoren (x, y, z)
- Private actoren (x, y, z)
- Mogelijkheden bij lokale acties (LA, SA)
- Mogelijkheden bij gewestelijke acties (LA, **SA**)
- Plug in sector-acties (gewestelijk, lokaal), maatwerk en samenwerking
- Project AHH, DO : Ondersteuning Handhaving Lokale Overheden (“Kenniscentrum” approach)

23

Conclusie

- Vraagstelling VHRM
- Vraagstelling Minister Demir
- Rechtszekerheid
- Gelijke behandeling
- Realiteit : bewustzijn v middelen
- Randvoorwaarden HH beleid
- CP aanvulling van CM en E overwegen waard
- Plan van aanpak – the proof of the pudding is in the eating

24

Contact :

Prof Dr Kurt Deketelaere

www.law.kuleuven/imer
kurt.deketelaere@kuleuven.be

www.leru.org
kurt.deketelaere@leru.org

www.sustainabilitycollegebruges.com
kurt.deketelaere@sustainabilitycollegebruges.com

